

Prima instanță: Jud. Strășeni, D. Cristian
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător: Tamara Chișca - Doneva

judecătorii: Galina Stratulat, Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei, Rusu Ina,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Jalbă Pavel, casată parțial hotărârea Judecătoriei Strășeni din 10 iulie 2015.

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Andrei și Rusu Ina împotriva lui Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, încasarea în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul lui Rusu Andrei și Rusu Ina cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma infracțiunii - 500 dolari SUA, 130 euro sau echivalentul valutei străine în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și 64673,96 lei, încasarea în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul lui Rusu Andrei - 200000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul lui Rusu Ina - 200000 lei cu titlu de prejudiciu moral,

c o n s t a t ă :

La data de 04.03.2015, reclamantii Rusu Andrei și Rusu Ina au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco

Veaceslav și Constantin Andrei, privind încasarea în mod solidar a prejudiciului moral în mărime de câte 60000 Euro pentru fiecare.

La data de 10.03.2015, reclamantii Rusu Andrei și Rusu Ina și-au modificat pretențiile, solicitând încasarea în mod solidar a prejudiciului moral în mărime de câte 60000 Euro pentru fiecare și a prejudiciului material în mărime de 500 dolari SUA, 130 Euro și 64673,96 lei.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 03 februarie 2015, prin sentința Judecătorei Strășeni din 25.07.2012, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28.11.2012, pârâții Jalbă Pavel și Bordeian Alexandru, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2), lit. b) Cod Penal, iar prin sentința Judecătorei Strășeni din 11.06.2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.09.2013 și decizia Curții Supreme de Justiție din 19.02.2014, pârâții Constantin Andrei și Milicenco Veaceslav au fost recunoscuți vinovați de comiterea aceleiași fapte, acțiunile lor fiind calificate în baza art. 188 alin.(5) Cod Penal.

Menționează că, temei de condamnare a pârâților a servit faptul că, la data de 11.01.2012, ora 18:30, în rezultatul unui atac tâlhăresc care a avut loc la domiciliul lor, Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei au nimicit și au sustras bunuri materiale ce le aparțineau.

Explică că, Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei au aplicat violența fizică, folosind fierul de călcat, arma și gaze lacrimogene, împotriva lor, inclusiv și față de reclamanta Rusu Ina, care era însărcinată în luna a șaptea, fiind pusă în pericol și viața copilului, în scopul de a-i imobiliza în propria lor casă, încălcându-le dreptul la viață, libertate și siguranță.

Solicită, în calitate de victime a infracțiunilor încasarea în mod solidar din contul pârâților Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei a prejudiciului moral în mărime de câte 60000 Euro pentru fiecare și a prejudiciului material în mărime de 500 dolari SUA, 130 Euro și 64673,96 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 10 iulie 2015, a fost dispusă admiterea parțială a acțiunii, încasarea în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul lui Rusu Andrei și Rusu Ina cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma infracțiunii -500 dolari SUA, 130 euro sau echivalentul valutei străine în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și 64673,96 lei, în beneficiul lui Rusu Andrei - 200000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în beneficiul lui Rusu Ina - 200000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, s-a încasat în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian

Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 14281,11 lei.

Ca motiv de admitere a acțiunii, instanța de fond a indicat că, prin sentința de condamnare irevocabilă din 11 iunie 2012 a Judecătoriei Strășeni, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012 s-a constatat că în urma atacului tâlhăresc comis de pârâți la 11 ianuarie 2012, reclamantilor le-a fost cauzat un prejudiciu material și moral, valoarea cărora a fost apreciată conform probelor anexate la materialele cauzei și a legislației în vigoare (f.d.118-122),

La 27 iulie 2015, Jalbă Pavel a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni din 10 iulie 2015 (f.d.123), completat la 02 decembrie 2015 (f.d. 151).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 20 aprilie 2016 a admis apelul declarat de Jalbă Pavel.

A casat parțial hotărârea Judecătoriei Strășeni din 10 iulie 2015 și-a emis o nouă hotărâre, în partea în care a fost încasat în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul reclamantului Rusu Andrei 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a fost încasat în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul reclamantei Rusu Ina 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, și în această parte a emis o hotărâre nouă prin care a încasat de la pârâtul Jalbă Pavel în beneficiul reclamantului Rusu Andrei prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei (douăzeci mii lei), s-a încasat de la pârâtul Jalbă Pavel în beneficiul reclamantei Rusu Ina prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei (douăzeci mii lei), s-a încasat de la Bordeian Alexandru în beneficiul reclamantului Rusu Andrei prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei), s-a încasat de la Bordeian Alexandru în beneficiul reclamantei Rusu Ina prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei), s-a încasat de la pârâtul Milicenco Veaceslav în beneficiul reclamantului Rusu Andrei prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei), s-a încasat de la Milicenco Veaceslav în beneficiul reclamantei Rusu Ina prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei), s-a încasat de la Constantin Andrei în beneficiul reclamantului Rusu Andrei prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei), s-a încasat de la Constantin Andrei în beneficiul reclamantei Rusu Ina prejudiciul moral în mărime de 60 000 lei (șaizeci mii lei).

A menținut hotărârea judecătoriei Strășeni din 10 iulie 2015, în partea în care a fost încasat în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei în beneficiul lui Rusu Andrei și Rusu Ina cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma infracțiunii - 500 dolari SUA, 130 euro sau echivalentul valutei străine în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și

64673,96 lei, a fost încasat în mod solidar de la Jalbă Pavel, Bordeian Alexandru, Milicenco Veaceslav și Constantin Andrei taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 14281,11 lei, și în care în rest a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea reclamanților privind încasarea prejudiciului moral (f.d.174-183).

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, instanța de fond incorect a dat apreciere la materialele cauzei și neîntemeiat a aplicat legislația în vigoare reieșind din circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul moral.

De asemenea, instanța de apel a făcut referire la art. 1414 Cod Civil, care prevede, dacă dauna a fost cauzată în comun de mai multe persoane, acestea poartă răspundere solidară. Poartă răspundere pentru daună nu doar autorul faptei cauzatoare de prejudicii, ci și cel care l-a instigat sau l-a susținut, precum și cel care a beneficiat în mod conștient de un folos în urma daunei cauzate altuia. Dacă este imposibil să se determine cotele despăgubirilor datorate de debitorii solidari conform alin.(1) și (2), ei vor fi răspunzători în cote egale.

Conform explicațiilor pct.28 a hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 09.10.2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislație ce reglementează repararea prejudiciului moral, instanțele judecătorești se atenționează, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) și exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inațiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Conform explicațiilor pct.31 a hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 09.10.2006, în cazul în care cererea de reparare a prejudiciului moral a fost înaintată în instanța de judecată către doi sau mai mulți reclamați și prin hotărârea pronunțată aceasta a fost admisă, prejudiciul moral se încasează aparte și nu solidar.

Ca urmare, argumentele apelantului și-au găsit confirmare, motiv din care a și fost casată parțial hotărârea instanței de fond.

La 08 august 2016 avocatul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond (f. d. 194- 196).

În motivarea cererii de recurs a indicat că, aprecierea instanței de apel privind micșorarea prejudiciului moral este subiectivă, deoarece criteriile care stau la baza emiterii acestora trebuie să fie obiective și imparțiale.

Menționează că, instanța de apel în mod arbitrar a apreciat circumstanțele speței, or, poziția instanței este subiectivă și constituie o derogare de la exigențele prescrise din principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

Relatează că, instanța de apel, în motivarea deciziei, nu își justifică soluția, or, cerințele acțiunii sunt întemeiate și urmează a fi admise integral.

La 10 octombrie 2016, avocatul Teodorenco Efimia în interese lui Jalbă Pavel a depus referință la recursul declarat de avocatul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina (f.d. 201-203).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 20 aprilie 2016 (f. d. 184).

Potrivit materialelor pricinii, prin cererea din 14.07.2016 se confirmă recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina f.d 190).

Prin urmare, recursul declarat de reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina la 08 august 2016 este depus în termen.

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Potrivit art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul Radu Dumneanu în interesele lui Rusu Andrei și Rusu Ina se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorii

Tamara Chișca – Doneva

Galina Stratulat

Nicolae Craiu